מאמרי תורה - Torah Talk

The Parasha Post of Milton Gottesman Jewish Day School of the Nation's Capital

Parashat Chukat June 23, 2018 פרשת חקת י' בתמוז תשע"ח

Torah Reading: Bemidbar (Numbers) 19:1-22:1

In this *parasha*, Hashem instructs Moshe and Aaron regarding the *parah adumah* (red heifer); Miriam dies; to bring forth water, Moshe hits a rock rather than speaking to it; Aharon dies.

An odd verse appears in chapter 21, as the Torah is recounting the places that the Bnei Yisrael encamped until they had water. Says verse 14: ": "עַל-כֵּן, יֵאָמֵר, בְּסֵפֶּר, מִלְחֲמֹת הֹי: — Therefore it is said in the book of the wars of Hashem: Vahev in Suphah, and the valleys of Arnon..."

What is this "book of the wars of Hashem"? Have you ever come across or even heard of such a book? The commentators struggle with this question, and one of the most cogent explanations is given by Ibn Ezra [12th Century Spain]:

ספר היה בפני עצמו ושם כתוב מלחמות ה' בעבור יריאיו ויתכן שהיה מימות אברהם כי ספרים רבים אבדו ואינם נמצאים אצלנו כדברי נתן ועדו ודברי הימים למלכי ישראל ושירות שלמה ומשליו

This was a self-standing book and in it were written the wars of God for those who fear Hashem. It is possible that it dates back to the days of Avraham because many books were lost and are no longer extant among us, books such as the prophecies of Nathan and Iddo and the Chronicles of the Kings of Yisrael and the songs and proverbs of King Shlomo.

Many literary works – both Jewish and secular – have been lost to the ages, but we rarely think about this. Indeed, a part of Ibn Ezra's commentary has been lost: in his commentary on *Sefer Yeshayahu* [the Book of Isaiah], Ibn Ezra refers the reader to a particular comment on *Sefer Yechezkel* [the Book of Ezekiel], but that comment cannot be found in any current edition of the book. Ibn Ezra may have forgotten that he wrote it; or he may

have written the first comment with the intention of writing the second, but never did; or, what is more likely, the second comment was somehow lost. We also know that many of Rashi's comments have disappeared, both on the TaNaKH [Torah, Prophets, and Writings] and on the Talmud.

How did these works disappear? One likely reason is that all of these texts, both the Biblical works and the commentaries, predate the invention of printing. The only way to transmit these works was through hand-copied scrolls, which were expensive and hard to come by. As a result, it must have been easy for such manuscripts to become accidentally lost, forgotten, or damaged.

It is also possible that texts were purposefully destroyed. We know historically that Christian censors in the 16th century deleted anything that they deemed as anti-Christian. Take this example of a redacted Shulchan Aruch [Code of Jewish Law]:

There were also mass book burnings of Jewish tomes at various times in history, such as during the 13th century in Paris and during the 16th century in Rome.

In addition to these lost texts, there are many, many other things that we no longer have knowledge of, only questions. For example, what did the Levite singing sound like in the Beit HaMikdash [Temple]? In the ancient world, how did people raise multi-ton stones to build structures such as the pyramids and the Beit HaMikdash?

In the information age, some people suffer from the hubris that we have

יורה דעה ליתן להם מתנת חנם בדא כשאינו כבירו אכל אם כבירו או שכנו בילא ישתת רשתה הגב' אי מאית אי לא שתי פרצוף המקלח מים בברכים לאינית פיו ויסתה כפני שנראה כמנשק ול : קנא דיבירים השוחרין לים משנים אפורין למוכרן לעולם מיתר וכן מותר לפרנם ענייום ולכקר חוליתם ולקבור בתיהם הלחסצירן ולנחם אכליהם כשום דרכי שלום וכן אין כבחים ביד עני שב וכולישול לקט שכתה ופאח האשור לשכתו ככה נאה שמש חברת היכת לעוברו אות זכל שבא בותר שנינר הרבר שתא קונה אותה לשת החמותר ודברים שאינן וכל שכן שלא לספר ם אכר אם בכוין בטכיונ להודות להקבה שכרא בריהנאת כוה פותר 🖚 העושה פשתח מ הדר ש לה פוברין אותה פתש ואם פיידי שהן לישאפו לפוברו לחופת בנו או בתו אסור ליטראל לאכול שם אפילו אוכל כשלו לו אלא אם כן פסי אותם מלהקריב לא האם האי מחזר אחר דברים המוחדין 🍁 וכערים לבלול דברים אחרים עמו או כיתא רטבש שלו עובר עליו ובשמשו וכאיפתי אפור מקדם החופה משיתחי שוכין שום דבר לצורבי החופה ולאוציה בסתם ל יום כוה כדי שלא יבינו שקונה לעורך אל אסור לכוכרם 🛧 הלאחר שלשים יום כוחר אכל אם אום שיבינו בטכיל החופה אסור ער שנים עשר חרש ולאחר שנים עשר חדש כותר אפילנ הוא אומאבשכיל החוצה הגם הוא אדם חשוב שושרי שכח בו אם אוכר כאכת החומה אכור אפילו לאחר טנים עשר חדש אפי אינן שומע מפנו שפודה או דמסתבא פורה כיון שונא שפח בו שהא ארם חשוב ואם 🛥 שולח לישראל לכיתו עופות חיין או דגי כתב א הראש זל בתשובה שמותר : אין מעסדין כרמות בפונדקאות שלהן אפי וברים אעל וברים. ונקבות אצר נקבות משבש הלכך אסור אפילו הרים בוכרים וכבקום שנהגו שלא לכבור אין בוברין וכבר שלים שלות האין פוסרון להם תינוק ללפדו ספר או אומנו כקום אין כוברין להם בחבה נסה ופותר לפוברה להם על ידי ספטיראפי שקונה הברבה לעצפו כדי להרוח וטוברה כיד אבל ורת פסק שמתר להעמד אצלם כרכות דקישא לן שאין חסודין עול על יד סרסור בעלמא אסור כמו בלא סרסור מולשי דלא אסרינן אלא בברמה טכאה שוראי למלאכה או בשחורה שני למלאכ אבל ב ראין מתייחרין עמרם מפני שחשורים ע במות היון מחיידון עמים מפני מחטורים על ביי שתוא ישונו ביון בדרך אם ביי כי מקשמשלו לימנו ביי שתוא ישונו ביום לימיף בשת את הנהדהלו על שמאלו המסיפה שלו מקל כי כידו ממאלו המסיפה שלו מקל כידו משלו המסיפה שלו מקל כידו מאלו למקלה בנון ישראל למטה תב לעולה אלו לעולם יהא ישראל למטה תב לעולה אלה לעולה אורה לעולה אורה לעולה אורה לענון מאל לומים אורה היו בירוד אירה שלו היום לו לוהיכן את ההלך יודוב לוהדיך ולא העודד אמא עבהם בטרורה סתם מותר שאנו תולין לומר שלשחיטה קונה אותם דענלים קטנים שקונה לגדלם אפילובסתם אשורון דשסתמא אינו טורח בהם לגדרם אלא לכלאכה. זרב האי כתב שאין עד התר אלא אם כן נראה בו שקונה אותה לשחישה והיכבם כת כשמיברת לטכח וראי לשחשה ומותר וכשטובר לבעל אדמה ודאי לפלאכה אמילו הם רבים ונסותיהם עפהם וכהג ביסראל שרי יצי אסור האסור ובשם שאסור למכור לש כך אסור למכור לישרא ויזשוד למכור לשירו ויותר בכל וכתב רי ויטעם לפי שביכיהם ופרי דווקא באשה שאינה חשוכה אכר אם היא חשובה וקרובה היו דרים חרבה יחודים ביחד והויכולי לפכור זה לזה אבל האידנא לפיכות מתרת להתייחר שאין חוששין לא פשום 🖦 ולא משום שובום אשה מותרת לרתייחר בי ושבי ולשי פי רבל שמעטיתונים דרים כמקום אחד האי לא מוכני 🍅י איכא פסידא יוכתב בספר התרומות אצ'לפי זה אין לחתיר אלא כשנודכנת אשה אסורה להתיחר עם האנשים משום ערוה : לו אביל לקנות כדי להדוח לא אין מוכרין להן כל דכר שיש בו נוס לרכים כוק דובים ואריות ולא שום כלי זיין וולא סדן וכבלים נקולרן ושלש אות של ברול האמילו עשת של ברול שראו לרדה ולעשות כבנו כלי אסור ולא בשודויין להם כלי זיין ולא בוכללהם ולעשות כבנו כלי אסור ולא בשודויין להם כלי זיין ולא בוכללהם לא תתיילר לישראלית בינה לבינה מפני שחשודה וכן מטעם זה לא תניק לבנו של ישראל בביתה האפילו אחרים עופרין על גבה רלא אציבבית ישרל ארא אם כן אחרים עופרין על גבה אניתצאין תבנסין מותר לילד ולחנים כבית ישראל אבל אין להניות עסה וכשם שאסור כל אלול מכור לפיבך בקום שרנין בו בני ארם אסורין למוכרם לישרא החשור למוכרם לשולא לישראל לסטים לברוכרילה השראלית לא תניק לכן שאפילו בשכר הלא תתיילד בתנם אבל בשכר מותר נד'א כחול אבל בשבת אסור אמילו אינו הויר בהן כיון שעל ידי חזיין עוכר על נפטו ומלססס הבריות האידבאטיגו למכור כל כלי זיין לבבי כיון שעל ידס בעילין אותנו מהאייכים הבאים על העיר אין מוכרן להם בארן אפילו בשבר וכתב הרשכא הא דשרי בשכר דוקא בפולדת ידוקח שפתעסקה בכך שאו יהיה לה אובה אם לא תעשה אבל פאינה רניל בכך אצ'כשכר אסור דליכא איכה דמני לכים איני יטרא כל דבר המחובר כגק אילן וקפה אבל מוכרו על תנאי שיקוץ כך כתב הוכנם ורב אלפס אסר נסבוה אלא אם כן קנץ אתנ בקאה בכך : מכה וחולי שיש בתן סכנה שפחללון עליהן שבת אין תחילה ומסקנת אא היאט זל כמו הימכם הוימכם כתב דדה נמי ברה מכה וחודי שים בקוסכנה מטחליק עליק שנת אין בתיקושה אין יכון שחמדין עליק שינת עליים שינת עליים שינת עליים שינת עליים שינת עליים שינת במי לומנים לוכי במוכן הוא לפני דכן בריבי יפאלין בא האין כי בישה בכן רביד דכים לתא שוקף לין יפוד מנאבלו הסקום לפנים ביכון האין ברפואה אין אומנות אין ביל לי יתלי וחובר ברוסרון או אומנות אין ביל ליים יתלי וחובר ברוסרון או אומנות אין ביל אומנים ביל אומנ בחרנה לארץ גפי אסור גזירה אטו ארץ יסראל ולא נראה דברינ לאא הראט זל אין מוכרין להפ בתים וסדות כאי אכל סטכירין להם בתים ולא שרות ובחרשו לארץ בין כתים בין שרות פותרין בין למבור בין להשכיר ובלבר שלא ימכור או ישכיר לשלשה כיחר בשכונת היהודים אבל לאחר או לשנים יבול למכור או להסכיר כמו שירצה ולא חיישינן שכא ימכור הוא או ישכו לאחים כח הא היאם זו מתב כסכרא ראשונה וכחלי שיפיי ך אוכנה לרפאותו האין בו סכנה. לרברי הבל כתרפאין בהן וכל זה כשאינו מושיה לרכים אבל אם תאכושיה לרכים כתרפאין ולא התירו להטכיר אלא לאושר או לשאר תשמיש חוץ מלדירה אכל לרורה אסור להטכיר מצני שטכנים לתוכן 🖈 ההאירנא כוננו

להטכר אף לדירה ביון סאין נהגין להכנים 🖠 בכתיהם אסור

the answers to essentially everything. It is a humbling experience to realize how much information has been lost throughout history, sadly, most of it never to be reconstructed. Shabbat Shalom.

For Discussion:

- What might you want to know if we had access to all of the knowledge throughout the history of the world? Why did you choose that thing?
- Should communication, either verbal or written, ever be censored? Why or why not?
- What do you think the "book of the wars of Hashem" mentioned in the verse actually was? What do you think it talked about and listed?